

ע"פ 6255/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 6255/15

לפני:

כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט נ' סולברג

המערער:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על הכרעת הדין מיום 12.4.2015 ועל גזר הדין מיום 29.7.2015 של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתפ"ח 22557-04-13 שניתנו על-ידי סגנית הנשיא ר' לורך והשופטים צ' דותן וע' וינברג-נטוביץ

תאריך הישיבה:

י"ד בסיון התשע"ו (20.06.2016)

בשם המערער:

עו"ד אייל בסרגליק; עו"ד איתי כהן

בשם המשיבה:

עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על הכרעת הדין מיום 12.4.2015 ועל גזר הדין מיום 29.7.2015 שניתנו בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתפ"ח 22557-04-13 (סגנית הנשיא ר' לורך, השופט צ' דותן והשופטת ע' וינברג-נטוביץ), במסגרתם הורשע המערער בביצוע שורה ארוכה של עבירות מין ואלימות בבתו הקטינה (להלן: המתלוננת), ובעבירה של הדחה בעדות; המערער נדון ל-18 שנות מאסר ולמאסר על-תנאי; כמו כן, חוייב המערער בתשלום פיצוי למתלוננת בסך של 70,000 ₪.

עיקרי כתב האישום

2. כתב האישום מפרט חמישה אישומים מרכזיים נגד המערער: האישום הראשון מתאר מספר אירועים בהם תקף המערער באלימות את המתלוננת ואת אחיה הקטן; האישומים השני, השלישי והרביעי, שהם עיקרו של כתב האישום, מתארים מסכת ארוכה של עבירות מין שביצע המערער במתלוננת, שהחלו בהיותה כבת 12 וחצי ונמשכו על פני תקופה של כשנתיים וחצי; האישום החמישי, אשר נוסף בשלב מאוחר יותר על דרך של תיקון כתב האישום, מתאר את ניסיונו של המערער, בעודו במעצר, להעביר באמצעות בני משפחתו מכתב למתלוננת, במטרה לשכנעה כי תחזור בה מתלוננתה.

תשובת המערער לכתב האישום

3. המערער כפר בכל האישומים שיוחסו לו. לטענתו, כתב האישום מבוסס על טענות שווא של המתלוננת, שאותן בדתה מלבה על רקע מריבות רבות בינו לבינה בנוגע לקשייה החברתיים והלימודיים. לדברי המערער, הגשת התלונות על-ידי המתלוננת נעשתה בעידודה ובתמיכתה המלאה של חמותו, סבתה של המתלוננת (להלן: סבתה של המתלוננת) שלדבריו מסוכסכת עמו תקופה ארוכה, והיא זו שהסיתה את המתלוננת נגדו. המערער הוסיף וטען כי זו אינה הפעם הראשונה שבה המתלוננת בודה מלבה טענות שקריות מסוג זה, ובעבר טענה כי הוטרה מינית על-ידי תלמיד הלומד עמה בכיתתה; דודה; שכן שעמו ירדה במעלית; ורופא שאליו הלכה לביקור – טענות אשר כולן התבררו ככוזבות. כמו כן, המערער ציין כי אשתו לשעבר, אמה של המתלוננת (שהתגרשה ממנו לאחר הגשת כתב האישום; להלן: אמה של המתלוננת או האם), תמכה בתחילה בגרסתו ודחתה אף היא את טענותיה של המתלוננת. לדבריו, השינוי הפתאומי שחל בגרסתה של האם אירע בעקבות סכסוך כספי שהתגלע בינה לבין בזמן שהייתו במעצר. אשר לאישום החמישי, שעניינו הדחה בעדות, המערער לא חלק על תוכן המכתב, אולם דחה את הטענה כי ביקש להעבירו למתלוננת בכוונה לשבש את ההליך המשפטי המתנהל נגדו. לדבריו, כוונתו היתה כי המכתב יועבר לעורך דינו על מנת להתייעץ עמו בעניין בטרם העברת המכתב למתלוננת, וכי כל רצונו בכתיבת המכתב היה לפייס בין המתלוננת לבין אמה.

עיקרי פסק הדין של בית המשפט המחוזי

4. הכרעת הדין מפורטת, מתארת בהרחבה את האישומים המיוחסים למערער, ומנתחת את העדויות המבססות כל אחד מהם. במסגרת זאת נדרש בית המשפט המחוזי לגרסתה של המתלוננת, עמד על הסתירות הקיימות לכאורה בגרסתה מחד גיסא, ועל 'אותות האמת' העולים ממנה מאידך גיסא. כמו כן, נדרש בית המשפט המחוזי לעדויות התומכות בגרסתה של המתלוננת, ובכלל זה עדויותיהן של סבתה ואמה. לצד זאת, בית המשפט המחוזי דן בהרחבה בטענתו של המערער כי תלונתה של המתלוננת אינן אלא

עלילות שווא שנרקמו על-ידה בעידודה של סבתה, וכן בעדותו של אחיה הקטן של המתלוננת, אשר תמכה בגרסתו של המערער.

5. בית המשפט המחוזי מצא את עדותה של המתלוננת מהימנה, הן לנוכח 'אותות האמת' העולים ממנה, הן לנוכח העדויות התומכות בגרסתה. בית המשפט המחוזי הדגיש כי אינו מתעלם מן הסתירות ואי-הדיוקים שנמצאו בגרסתה של המתלוננת כלל ועיקר, אלא שלשיטתו "סתירות כאמור הן דבר טבעי, וניתן אולי אף לומר מתבקש, כאשר מדובר בקטינה, אשר מתארת שורה ארוכה של מעשי אלימות ומעשים מיניים רבים שנמשכו על פני כשנתיים וחצי" (פסקה 141 להכרעת הדין). את גרסתו של המערער מצא בית המשפט המחוזי בלתי-מהימנה, מפותלת ומתוחכמת, ודחה בשתי ידיים את טענתו כי נפל קרבן לעלילת שקר. יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי קבע כי חלק מן המעשים המיוחסים למערער בכתב האישום לא הוכחו מעבר לספק סביר; לפיכך, לגבי חלקם זוכה המערער, ולגבי חלקם הורשע בעבירות קלות יותר על בסיס העובדות שהוכחו במהלך המשפט, מכוח סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). ביחס לעבירת ההדחה בעדות קבע בית המשפט המחוזי כי מתוכן המכתב, מעדותו של המערער ומעדותה של האם עולה כי כוונתו הברורה של המערער היתה לשכנע את המתלוננת לחזור בה מתלוננתה. בהקשר זה דחה בית המשפט המחוזי את טענת המערער לפיה נשללה ממנו זכותו להיוועץ בעורך דין בטרם חקירתו בנוגע לאישום זה, וקבע כי לא נגרם לו עיוות דין המצדיק את ביטולו של האישום.

סוף דבר: המערער הורשע במרבית העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, ובמספר עבירות נוספות שאשמתו בהן נתגלתה במהלך המשפט.

6. גזר הדין, אף הוא סדור ומנומק, מפרט בתמצית על אודות טיעוני הצדדים לעונש, ומתייחס לשיקולים השונים הצריכים לשם קביעת העונש המתאים, כדרך שהורה המחוקק בתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק). בית המשפט המחוזי חילק את מעשיו של המערער לשלושה אירועים: עבירות האלימות, עבירות המין ועבירת ההדחה בעדות, וקבע את מתחם העונש ההולם לכל אחד מן האירועים. בשים לב למתחמי העונש שנקבעו ולנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה הועמד עונשו של המערער על 18 שנות מאסר, וכמו כן הושטו עליו תקופות שונות של מאסר על-תנאי. בנוסף, המערער חוייב בתשלום פיצויים למתלוננת בסך של 70,000 ₪.

מכאן הערעור שלפנינו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

7. לטענת המערער שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא נתן את דעתו על הסתירות הרבות, על הכשלים הלוגיים ועל התמיהות המאפיינים את גרסתה של המתלוננת. לטענתו, בית המשפט המחוזי לא התמודד כראוי עם פגמים אלו, היורדים לשורשם של דברים ומערערים את מהימנותה של המתלוננת. כמו כן, המערער טוען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא נתן את המשקל הראוי לראיות נוספות התומכות בחפותו, ובכלל זה חוות דעת רפואית הקובעת כי לא נמצאו סימני חבלה או פגיעה בקרום הבתולין של המתלוננת, באופן שאינו מתיישב לכאורה עם גרסתה; סרטים ממצלמת האבטחה שהיתה בביתם, התומכים לטענת המערער בגרסתו; וגרסתה הראשונה של האם במשטרה, התומכת בגרסתו. המערער עומד על טענתו כי טענות המתלוננת נגדו אינן אלא עלילת שווא שנרקמה בעידוד סבתה של המתלוננת, אשר מסוכסכת עמו מזה זמן רב, וכל מטרתה היא להרחיקו ממשפחתו. לעניין הרשעתו

בעבירה של הדחה בעדות טוען המערער כי שגה בית המשפט המחוזי כשקבע כי לא נפגעה זכותו להיוועצות עם עורך דין עובר לחקירתו ביחס לאישום זה, וכשקבע כי העבירה השתכללה אף שהמכתב כלל לא נמסר למתלוננת. בנוסף, טוען המערער כי שגה בית המשפט המחוזי כשהתעלם ממחדלי חקירה, ובכלל זה אי-הקלטת הודעותיה של המתלוננת, אובדן חומר חקירה, ואי-עריכת בדיקות מעבדה נדרשות, המהווים לשיטת המערער 'חסר' של ממש בראיות התביעה. לחלופין, לעניין חומרת העונש, המערער טוען כי מתחם העונש שנקבע לעבירות המין גבוה באופן משמעותי ממדיניות הענישה הנהוגה, וכי נסיבותיו האישיות (העדר עבר פלילי, אובדן מקום עבודתו וכיוצא באלו נסיבות) לא נשקלו כדבעי על-ידי בית המשפט המחוזי. כמו כן, לטענת המערער, הפיצוי שחוייב לשלם למתלוננת הוא בשיעור גבוה, ואינו מתחשב במצבו הכלכלי.

8. מנגד, לטענת המשיבה יש לדחות את הערעור על שני חלקיו. טענותיו של המערער מכוונות נגד ממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על-ידי בית המשפט המחוזי, אשר נדרש בפירוט לכל הראיות הרלבנטיות, ובכלל זה גם לקשיים שבגרסת המתלוננת. לשיטת המשיבה, העונש שנקבע הולם את מעשיו החמורים של המערער ותואם את מדיניות הענישה הנהוגה. לפיכך, אין הצדקה להתערב בפסק הדין. כמו כן, המשיבה טוענת כי הרשעתו של המערער בעבירת ההדחה בעדות בדין יסודה, ומבקשת לדחות את טענותיו בדבר קיומם של מחדלי חקירה.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בהכרעת הדין ובגזר הדין; בהודעת הערעור; בעיקרי הטיעון שהוגשו מטעם הצדדים; ולאחר שמיעת טענות ב"כ הצדדים מזה ומזה בדיון שנערך לפנינו, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור, על שני חלקיו, להידחות.

10. עיקר טענותיו של המערער מכוונות נגד ממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על-ידי בית המשפט המחוזי. כידוע, על דרך הכלל לא תתערב ערכאת הערעור בממצאים אלו. הגיונו של כלל זה נעוץ בכך שהערכאה הדיונית היא זו שביכולתה להתרשם באופן בלתי-אמצעי מן העדים, ולה נתון אפוא היתרון בהערכת מהימנותם: "יסוד מוסד הוא בהלכות ראיות, כי מהימנותו של העד שהעיד מסורה ללבו של השופט הדין בענין, ואינה - בדרך כלל - חוזרת ונבדקת על-ידי בית-המשפט לערעורים. טעמו של דבר כנראה בעליל הוא, שהמניע הפסיכולוגי למתן או אי-מתן אמון בדברי העד, מקורו כרגיל בדבר שאינו לא 'שקול' ולא 'מדוד' ולא 'מנוי', אלא כמעט 'סמוי מן העין', כמו עקימת שפתיים, שטף דיבור, היסוס פורתא, אזיל סומקא ואתי חיורא (או להיפך) - כל אלה בגדר דק-מן-הדק-עד-אין-נבדק על-ידי בית-משפט יותר גבוה שלא שמע ולא ראה את העד שהעיד" (ע"פ 377/62 לוי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יז 1065, 1073-1074 (1963); ההדגשה במקור). התערבותה של ערכאת הערעור בממצאי עובדה ומהימנות שקבעה הערכאה הדיונית, שמורה אך ורק לאותם מצבים חריגים ומצומצמים המצדיקים זאת (ע"פ 5921/12 סבג נ' מדינת ישראל (7.5.2013) פסקה 22). כלל זה, כוחו יפה במיוחד ביחס לעבירות מין, שבהן אין בדרך כלל ראיות חיצוניות זולת גרסאותיהם של הנאשם והמתלוננים, בחינת 'מילה נגד מילה', שאז נודעת חשיבות רבה להתרשמותה של הערכאה הדיונית מן העדים (ע"פ 150/09 פלוני נ' מדינת ישראל (6.5.2010) פסקה 8). זאת ועוד, דווקא על רקע הקושי האמור שבהוכחת עבירות מין, בפרט אלו המתרחשות בתוך המשפחה, יצאה מלפני בית משפט זה הלכה המדגישה את הצורך להישמר מפני דקדוק יתר בעדויותיהם של מתלוננים בעבירות מין. זאת, מתוך הכרה בכך שעבירות מין הן חוויה טראומטית המשליכה על יכולתם של מתלוננים למסור גרסה שלמה, עקבית וקוהרנטית על אשר חוו. לפיכך, נפסק כי בבואו לבחון את מהימנות גרסאותיהם של מתלוננים, רשאי בית המשפט - בזירות המתחייבת - להסתפק

ב'גרעין האמת' העולה מן הגרסה (ע"פ 5633/12 ניימן נ' מדינת ישראל (10.7.2013) פסקה 26; להרחבה ראו גם ע"פ 6643/05 מדינת ישראל נ' פלוני (3.7.2007) פסקאות 12-14; ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל (20.10.2010) פסקאות 82-90; ע"א 7426/14 פלונית נ' אורי דניאל (14.3.2016) פסקאות 9-10 לפסק הדין של השופט עמית; ע"פ 7590/11 פלוני נ' מדינת ישראל (27.11.2013) פסקה 21). הלכה זו מובילה לא אחת לטענות מצד נאשמים – ובכלל זה המערער דנן – כי הערכאה הדיונית מתעלמת מקשיים וסתירות בעדויותיהם של המתלוננים. ברם, כפי שהוטעם, בחינה שכזו של גרסאות המתלוננים אינה 'הנחה' שבית המשפט עושה לנפגעי עבירות מין, גם לא הנמכה של הרף הראייתי הנדרש בפלילים, והיא שואבת את הצדקתה מתוך הכרה בניסיון החיים המצטבר ביחס לעבירות מין והשפעתן על הנפגעים:

"אומר בכנות כי טרונייתו של בא-כוח המערער לפיה כל 'חור' בעדות המתלוננת בעבירות מין בא על פתרונו, בעוד שכל פגם בעדותו של הנאשם זוכה ליחס מחמיר לכאורה, מובנת לי. זה הרושם שעשוי להתקבל מעיון בחלק מפסקי הדין העוסקים בעבירות מין. ברם, ההלכות הנזכרות [הקובעות כי אין לדקדק יתר על המידה בעדויותיהם של מתלוננים בעבירות מין – נ' ס'] לא הגיחו לעולם בחלל ריק. הן שואבות את הצדקתן מתוך ניסיון החיים המצטבר בכל הקשור בעבירות מין והשלכותיהן על הנפגע או הנפגעת. הן נועדו להקל על בית המשפט להתאים את בחינת המהימנות למאפייניו הייחודיים של העד כנפגע עבירת מין, ככל שישנם מאפיינים כאלו באותו המקרה. תכליתן לאפשר הערכה מדויקת יותר ושלמה של מהימנות העדים, שתאפשר ירידה אמיתית לחקר האמת – היא לב-לבו של ההליך הפלילי. לולא האפשרות להשתמש בהן, אין לכחד כי במקרים רבים יצא אדם אשם זכאי בדינו" (ע"פ 7880/13 פלוני נ' מדינת ישראל (11.5.2015) פסקה 36).

11. על רקע האמור, אין בידי לקבל את טענת המערער כי בית המשפט המחוזי התעלם, ולמצער לא נתן משקל ראוי, לפגמים ולסתירות שבגרסת המתלוננת. עיון בהכרעת הדין מלמד כי בית המשפט המחוזי לא התעלם מן הקשיים שבגרסת המתלוננת, אלא דן בהם בפירוט, תוך שהוא משכיל להבחין בינם לבין 'גרעין האמת' שבגרסתה. לא זו אף זו, ניכר כי בית המשפט המחוזי נקט, כפי שראוי היה שיעשה, זהירות יתרה במלאכתו. ביטוי מובהק לדבר ניתן למצוא בכך שבעקבות קשיים שנתגלו בגרסת המתלוננת ביחס לכמה מן האישומים קבע בית המשפט המחוזי כי אשמתו של המערער לגביהם לא הוכחה מעבר לספק סביר ולפיכך הקל עמו, בין אם על דרך זיכוי, בין אם על דרך הרשעתו בעבירה קלה יותר מזו שבה הואשם. בהקשר זה אציין כי בניגוד לטענת המערער, לא מצאתי פגם בהסתמכותו של בית המשפט המחוזי על סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי לצורך הרשעת המערער בעבירות קלות יותר מאלו שבהן הואשם מלכתחילה. ראשית, כפי שצוין בית המשפט המחוזי, מדובר בעבירות שעובדותיהן תוארו בכתב האישום; שנית, למערער ניתנה הזדמנות להתגונן מפני אותן עבירות, וטענתו כי נמנעה ממנו האפשרות לבחון "נקודות נוספות של חקירה" (פסקה 15 להודעת הערעור) נטענה בעלמא, מבלי לפרט מהן אותן נקודות נוספות שהיו יכולות להיבחן ולשנות ממסקנת בית המשפט המחוזי.

12. משאלו הם פני הדברים, קרי – משנדרש בית המשפט המחוזי בפירוט רב לעדויות השונות, ובפרט לקשיים ולסתירות שבגרסת המתלוננת, אין הצדקה לשוב ולהידרש אליהן בשנית בשלב זה. בית המשפט המחוזי עשה את מלאכתו נאמנה, מצא את גרסתה של המתלוננת מהימנה, ואין אפוא עילה להתערב בקביעותיו, הן ביחס לעבירות המין, הן ביחס לעבירות האלימות.

13. יתרה מזאת, גם 'אותות האמת' שבגרסת המתלוננת, שעליהם עמד בית המשפט המחוזי בהכרעת הדין, מחזקים לטעמי את המסקנה בדבר מהימנותה (וזוהי רשימה חלקית בלבד): העובדה שהמתלוננת תיארה החמרה הדרגתית במעשיו של המערער, מבלי להפריז בתיאור המעשים כבר מההתחלה; העובדה שלא ניסתה לייפות את מעשיה, אלא סיפרה בפתיחות ובכנות גם על אירועים בהם נקטה באלימות מילולית ופיזית כלפי המערער; העובדה שהעידה בגילוי לב על כך שבחלק מן הפעמים נהנתה ממעשיו של המערער; תיאור רגשות האשם שחשה כלפי אמה; התיאור המפורט של ביטויים ומעשים (שאף הודגמו על-ידי המתלוננת) שקשה להניח כי בדתה מלבה, לבטח כאשר בנערה צעירה עסקינן; אשפוז של המתלוננת בבית חולים פסיכיאטרי לאחר חשיפת הפרשה – כל אלו ועוד, תומכים במסקנה כי טענותיה של המתלוננת אינן עלילת שווא. במיוחד ראוי לציין בהקשר זה את תסקיר נפגעת העבירה שעמד לנגד עיניו של בית המשפט המחוזי והוגש גם לעיונו, המצייר תמונה קשה באשר למצבה הנפשי של המתלוננת. מפאת הבקשה המובאת בתסקיר שלא לחשוף את תוכנו לפני המערער, לא אפרט כאן על אודות האמור בו. אציין רק כי הדברים האמורים בו מחזקים באופן משמעותי את המסקנה בדבר כנות גרסתה של המתלוננת.

14. בית המשפט המחוזי העניק חשיבות רבה גם לעדות אמה של המתלוננת, הגם שזו שינתה את גרסתה, מהכחשה מוחלטת של גרסת המתלוננת לתמיכה בה. המערער טען לפנינו כי היפוך זה בעמדת האם נעשה על רקע סכסוך כספי שהתגלע בינו לבינה בזמן מעצרו, לאחר שבכל אותה עת הייתה חשופה לקו ההגנה שלו, ואף ביקש להגיש לעיונו ראיות נוספות שלא הוגשו בבית המשפט המחוזי התומכות לדבריו בטענתו. בפסיקה נקבע כי שלושה שיקולים עיקריים ינחו את בית המשפט בבואו להכריע בשאלה האם יש לאפשר הגשת ראיות נוספות בשלב הערעור: האם היה באפשרותו של המערער להשיג את הראיות הנוספות בשלב הדיון בערכאה הדיונית; האינטרס בדבר השמירה על עקרון סופיות הדיון; טיבן של הראיות הנוספות והסיכוי שהגשתן תביא לשינוי התוצאה שאליה הגיעה הערכאה הקודמת (ע"פ 2848/14 סיגר נ' מדינת ישראל (12.11.2014) פסקה 37). בחינת בקשתו של המערער בראי השיקולים הנ"ל מובילה למסקנה כי דינה להידחות. המערער מבקש להגיש הקלטה ותכתוב של שיחה בין אמה של המתלוננת לבין אחיו של המערער, וכן את פירוט שיחות הטלפון הסלולארי של המערער בו השתמשה האם בזמן שהייתו במעצר. המערער מציין בבקשתו כי ראיות אלו לא היו בידיו במהלך הדיון בבית המשפט המחוזי, אך אינו מסביר מדוע לא פעל להשיגן כבר אז, הגם שאין ספק כי היה מודע לקיומן של שיחות אלו, ואף העיד על כך לפני בית המשפט המחוזי (פסקה 99 להכרעת הדין). יתר על כן, אף אם הייתה מתקבלת בקשתו של המערער להגיש ראיות נוספות, דומני כי לא היה בהן כדי לשנות ממסקנת בית המשפט המחוזי. ראשית, בית המשפט המחוזי קבע, על סמך התרשמותו הבלתי-אמצעית מעדותה של האם, כי יש ליתן אמון בגרסתה המאוחרת המצדדת בגרסת המתלוננת, ותלה את השינוי בגרסתה בתהליך הנפשי שעברה, ובקושי המובן 'לעכל' את טענות המתלוננת. המערער טוען כי חשיפתה של האם לקו ההגנה שניהל פוגעת במהימנותה, אולם – כפי שציננה המשיבה – לא ברור מהי משמעות ה'חשיפה' לעניינו כאשר קו ההגנה שנקט המערער היה הכחשה גורפת; שנית, ובכך עיקר, יש לזכור כי הרשעתו של המערער מבוססת רובה ככולה על גרסתה המפורטת של המתלוננת, שנמצאה על-ידי בית המשפט המחוזי מהימנה. משכך, אף אם היתה מתקבלת טענתו של המערער כי גרסתה הראשונה של האם, זו המצדדת בטענותיו, היא הנכונה, דומה כי לא היה בכך כדי לשנות מן התוצאה שאליה הגיע בית המשפט המחוזי.

15. גם את טענתו של המערער כלפי סבתה של המתלוננת, לפיה היא זו שעודדה אותה לפנות למשטרה ולהעיד את אשר העידה, "תוך שהיא משטה במערכת אכיפת החוק והמשפט כדי לשולחו למאסר ממושך" (פסקה 48 להודעת הערעור), יש לדחות. גם בעניין זה נדרש בית המשפט המחוזי בהרחבה לראיות הרלבנטיות וקבע כי טענת המערער חסרת שחר: ראשית, המערער העלה טענה זאת כהשערה בלבד, ולא הביא ראיות לביסוס דבריו; שנית, תיאורו של המערער את היחסים העכורים כביכול עם סבתה של המתלוננת

אינו מתיישב עם עדויות בני המשפחה המספרים על יחסים תקינים וקרובים.

16. אתיחס בקצרה לשתי טענות נוספות שהעלה המערער ביחס להרשעתו בעבירות המין. המערער טוען כי בית המשפט המחוזי התעלם מחוות דעת רפואית שניתנה על-ידי רופא שבדק את המתלוננת, וקבע כי לא נמצאו סימני חבלה או פגיעה בקרום הבתולין שלה. לטענת המערער, קביעה זו אינה מתיישבת עם המתואר בעדותה של המתלוננת, שסיפרה על פעמים רבות שבהן ביצע המערער חדירה לאיבר מינה. טענה זו יש לדחות. ראשית, כפי שציין בית המשפט המחוזי, אשר לא התעלם מחוות הדעת הרפואית, סיכום חוות הדעת היה כי "ממצאי הבדיקה אינם שוללים או מאששים את עיקרי התלונה" (מובא בפסקה 74 להכרעת הדין); שנית, ובזאת העיקר, בית המשפט המחוזי הביא מדברי החוקרת של המתלוננת, לפיהם ממצאי חוות הדעת הרפואית כלל לא עוררו אצל סימני שאלה, מאחר שהמתלוננת לא טענה לחדירה של ממש, כזו שבהכרח תגרום לחבלה או פגיעה בקרום הבתולין.

17. בנוסף, המערער טוען כי בית המשפט המחוזי התעלם מסרטי מצלמת האבטחה שהציב בבית, התומכים לדבריו בגרסתו ומפריכים את גרסת המתלוננת. בהקשר זה קבל המערער על דברי בית המשפט המחוזי לפיהם הצבת המצלמה נועדה לכאורה להוות מעין 'אליבי' שביקש המערער לספק לעצמו, משהבין כי ישנה אפשרות סבירה שיבוא יום שבו יחקר על מעשיו. מבלי להיכנס לשאלת המניע של המערער להציב מצלמת אבטחה בביתו, הרי שהוא אינו מעלה לפנינו טענה חדשה בהקשר זה, שלא נטענה לפני בית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי נדרש לסרטי מצלמת האבטחה, צפה בקטעים הרלבנטיים, קבע כי אין בהם כדי לתמוך בגרסתו של המערער, ולפיכך אין עילה להתערב בקביעותיו. אדרבה, כפי שציין בית המשפט המחוזי, סרטי מצלמת האבטחה לא רק שאינם תומכים בגרסת המערער, אלא סותרים חלקים ממנה (ראו פסקאות 79 ו-135 להכרעת הדין).

18. אשר להרשעתו בעבירה של הדחה בעדות, טוען המערער כי שגה בית המשפט המחוזי בקובעו כי כוונתו היתה להניא את המתלוננת מתלוננתה, ובקובעו שהעבירה השתכללה שעה שהמכתב כלל לא נמסר למתלוננת. כמו כן, לטענת המערער, שגה בית המשפט המחוזי בקובעו כי לא נפגעה זכותו להתייעצות עם עורך דין עובר לחקירתו על אודות אישום זה. כפי שקבע בית המשפט המחוזי, עיון בתוכן המכתב, כמו גם בעדותו של המערער בעניין כתיבת המכתב, מלמדים כי כוונתו הברורה היתה לגרום למתלוננת לחזור בה מתלוננתה, ואין נפקות לכך שהמכתב לא הגיע לידיה (ראו האסמכתאות המובאות בפסקה 89 להכרעת הדין). אשר לפגיעה לכאורה בזכות ההיוועצות, הרי שכפי שציין בית המשפט המחוזי, המערער היה מודע היטב לזכותו להיוועצות בעורך דין עובר לחקירתו, ואף על-פי כן לא ביקש לעכב את חקירתו. מכל מקום, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, מאחר שהמערער כלל לא הודה בחקירתו בביצוע העבירה, וחזר על אותה גרסה בעדותו לפני בית המשפט, הרי שממילא אין חשש כי נגרם למערער עיוות דין בעניין זה.

19. המערער טוען לקיומם של מחדלי חקירה מהם התעלם בית המשפט המחוזי: האחד, עניינו באי-הקלטה ותמלול של חלק מהודעות המתלוננת במשטרה; השני, עניינו באי-עריכת בדיקות לגילוי שאריות של הפרשות או זרע על ספת ביתם של המערער והמתלוננת, שהיה בהם לדברי המערער כדי להפריך את גרסת המתלוננת לגבי אחד האירועים שעליהם דיווחה. גם טענה זו יש לדחות. כפי שצינה המשיבה, אכן אירעה תקלה באחת מההקלטות של חקירת המתלוננת (תוך שהודגש כי כלל אין חובה שבדין לתעד את חקירת המתלוננת), אולם מאחר שחקירותיה תועדו גם בכתב, לא ברור מהי הנפקות של התקלה לעניינו של המערער, ובאזיה אופן פגע הדבר בהגנתו, אם בכלל. גם אי-עריכת בדיקות בספת הבית אינה מחדל חקירה. כפי שטענה המשיבה, המתלוננת כלל לא טענה כי באותו אירוע הגיע המערער לפורקן, ולפיכך לא היה טעם בעריכת הבדיקות.

20. סיכומם של דברים: נוכח מהימנות גרסתה של המתלוננת, כמו גם העדויות והראיות התומכות בה, אשר נבחנו כולן כדבעי על-ידי בית המשפט המחוזי; ובשים לב ל'אותות האמת' הרבים והמשמעותיים המאפיינים את גרסתה של המתלוננת, שוכנעתי כי הרשעתו של המערער הוכחה מעבר לספק סביר, ואין אפוא עילה להתערב בה.

21. לעניין הערעור על חומרת העונש, המערער מפנה לשני פסקי דין שבהם נדונו מעשים דומים לאלו שבהם הורשע, אולם העונש שהושת בהם היה 5 שנים, עונש נמוך באופן משמעותי מעונשו שלו. עיינתי בפסקי דין אלו, ודומני כי חרף הדמיון הכללי, הרי שההבדלים בינם לבין הנידון דידן מבססים את הפער המשמעותי בחומרת העונש. כך, בעניין אחד הודה הנאשם בביצוע העבירות מיד עם חקירתו במשטרה, ואף חשף מעשים שלא עלו בתלונה נגדו, מה שחסך זמן שיפוטי, וחשוב מכך – חסך את העדת המתלוננת; בעניין אחר ניתן משקל לחלופי הזמן שבין ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום; מערכות היחסים בין הנאשמים למתלוננות באותם עניינים – הגם שאין חולק על דבר היותן אסורות ומגונות – היו בכל אופן "חיוניות" יותר באופן יחסי מזו המתוארת בנידון דידן; נסיבותיהם האישיות של הנאשמים – כל אלו הצדיקו ענישה קלה יותר.

22. לעומת זאת, כפי שפורט בגזר הדין, החומרה היתרה הגלומה במעשיו של המערער – אב המנצל את בתו הקטינה לטובת סיפוקו המיני במשך תקופה ארוכה; הנזק הרב אשר הסבו מעשיו הרעים של המערער למתלוננת, שספק רב אם יהא ניתן לתקנו; ומדיניות הענישה הנהוגה במצבים דומים – כל אלו תומכים בקביעת תקופת מאסר ממושכת וארוכה. שלא כטענת המערער, בית המשפט המחוזי התייחס בגזר הדין לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, ובכלל זה לנסיבות האישיות של המערער, אך סבר כי אין ליתן להן משקל לקולא בנסיבות העניין. עונשו של המערער קשה ומכביד, אך לבטח אינו חורג ממתחם העונש ההולם באופן המצדיק את התערבותו.

23. לעניין הפיצוי שחוייב המערער לשלם למתלוננת, הרי שבית המשפט המחוזי נתן דעתו על תקופת המאסר הממושכת, כמו גם על מצבו הכלכלי ה'לא-קל' של המערער (פסקה 30(ד) לגזר הדין). עניינו של הפיצוי לסייע בשיקומה של המתלוננת, שעוד תזדקק כפי הנראה לטיפול נפשי ארוך ומשמעותי ויקר. בנסיבות העניין שיעור הפיצוי הולם, ואין הצדקה להפחיתו.

24. אשר על כן אציע לחבְּרִי לדחות את הערעור על שני חלקיו; על הכרעת הדין ועל גזר הדין.

ש ו פ ט

השופט י' דנציגר:

אני מסכים.

ש ו פ ט

עמוד 8

השופט נ' הנדל:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעם סולברג.

ניתן היום, ז' באב התשע"ו (11.8.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט